

UZASADNIENIE

Pełnomocnik J. D. (1) pismem z dnia 20 lutego 2014 roku wniósł o: ustalenie, że w skład spadku po J. D. (2) gospodarstwo rolne o wartości 240 000 zł, składające się z położonych w miejscowości K. nieruchomości gruntowych oznaczonych nr ewidencyjnymi (...), dla których Sąd Rejonowy w S.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), a także rzeczy ruchome o łącznej wartości 21 500 zł, ustalenie, że w skład spadku po K. D. wchodzi udział w wysokości $\frac{1}{4}$ części w powyższych przedmiotach – wchodzących w skład spadku po J. D. (2), ustalenie, że w skład spadku po S. B. wchodzi udział w wysokości $\frac{1}{4}$ części w powyższych przedmiotach – wchodzących w skład spadku po J. D. (2) oraz o dokonanie działu spadku po J. D. (2) oraz częściowo po K. D. i S. B.. W kwestii sposobu działu spadku wniósł o przyznawanie nieruchomości oznaczonych nr rej. (...) na wyłączną własność wnioskodawcy, przyznanie pozostałych nieruchomości pozostałym uczestnikom postępowania – zgodnie z ich wnioskami, a ponadto o przyznanie wszystkich wymienionych we wniosku ruchomości na wyłączną własność uczestniczce postępowania M. D. oraz o wyrównanie udziałów poprzez zasądzenie stosownych spłat.

Postanowieniem z dnia 30 października 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 101/14 Sąd Okręgowy w B. wyznaczył Sąd Rejonowy w S. jako właściwy do rozpoznania sprawy w całości. Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w S. połączył sprawy o dział spadku po S. B., J. D. (2) i K. D. celem łącznego ich rozpoznania (k. 361).

Uczestnicy postępowania H. K. (1), B. A., J. B. oraz K. W. w pismach datowanych na dzień 25 kwietnia 2014 roku wnieśli o przyznanie nieruchomości oznaczonej nr (...) na współwłasność uczestnikom postępowania J. B. i H. K. (1), zaś nieruchomości oznaczonej nr (...) – B. A. i K. W., a ponadto wskazali, iż w Sądzie Rejonowym w B. prowadzona jest sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po S. B..

Na rozprawie w dniu 12 maja 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował pierwotny wniosek, wskazując, iż w skład spadku nie wchodzi ruchomości, a wyłącznie wymienione we wniosku nieruchomości - składające się na gospodarstwo rolne. Uczestnicy postępowania przychyliłi się co do zasady do wniosku, nie kwestionowali przy tym wskazanego w zmodyfikowanym wniosku składu i wartości gospodarstwa rolnego. Uczestniczki postępowania E. K., T. P. i M. D. wniósł przy tym o przyznanie im na współwłasność nieruchomości oznaczonych nr geodezyjnymi (...), uczestnicy postępowania J. B. i H. K. (1) o przyznanie im na współwłasność nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym (...), uczestniczki postępowania K. W. i B. A. o przyznanie im na współwłasność nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym (...), zaś uczestniczka postępowania A. K. (1), działając zarazem jako pełnomocnik uczestniczki postępowania J. S. wniósł o przyznanie nieruchomości oznaczonej nr (...) na współwłasność jej i jej mocodawczyni. Żaden z uczestników nie zgłosił woli przyznania na jego rzecz pozostałych nieruchomości.

Podczas rozprawy w dniu 14 sierpnia 2014 roku E. K. wniósł o przyznanie jej oraz T. P. i M. D. współwłasności z udziałami po $\frac{1}{3}$ działek (...), zaś K. W. i B. A. wniósł o przyznanie im na współwłasność w częściach równych działki oznaczonej nr geodezyjnym (...). Natomiast pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o rozłożenie spłaty na dwie raty płatne w odstępach 6 – miesięcznych.

W piśmie z dnia 9 lutego 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy zaproponował dokonanie działu spadku po J. D. (2) i częściowego działu spadku po K. D. i S. B. poprzez przyznanie działek nr (...) na współwłasność z udziałami po $\frac{1}{3}$ E. K., T. P. i M. D., działki nr (...) na współwłasność z udziałami po $\frac{1}{2}$ J. B. i H. K. (2), działki nr (...) na współwłasność z udziałami po $\frac{1}{2}$ B. A. i K. W., działek nr (...) na współwłasność z udziałami po $\frac{1}{2}$ J. S. i A. K. (1), zaś działki (...) na wyłączną własność J. D. (1), a także o wyrównanie udziałów poszczególnych uczestników postępowania poprzez zasądzenie stosownych dopłat.

Pełnomocnik H. K. (1) oraz J. B., K. W. i B. A. pismem z dnia 16 lutego 2015 roku wnieśli o przyznanie działki oznaczonej nr (...) na wyłączną własność H. K. (1), działki oznaczonej nr (...) na wyłączną własność J. B., działki oznaczonej nr

(...)na współwłasność B. A. i K. W., natomiast pozostałych nieruchomości zgodnie z wolą pozostałych uczestników i wartością należnych im udziałów.

E. K. pismem z dnia 13 lutego 2015 roku wniosła o przyznanie jej oraz T. P. i M. D. - na współwłasność z udziałami po 1/3 – działek oznaczonych nr (...).

Podczas rozprawy w dniu 2 marca 2015 roku pełnomocnik uczestniczki postępowania A. K. (1) zaproponował dwa warianty podziału: przy pierwszym wariantcie na rzecz uczestniczki A. K. (1) miałyby przypaść działka o numerze ewidencyjnym (...), przy drugim natomiast działki o numerach (...). Wskazał przy tym, iż jego mocodawcy nie wyraża zgody na przyznanie jej własności działki o numerze (...) i wnosi o ewentualne dokonanie jej sprzedaży licytacyjnej. Pełnomocnik wnioskodawcy stanął na stanowisku, iż na rzecz J. B. przypaść działka o nr (...), na rzecz H. K. (1) – działka o nr (...), zaś, na rzecz J. S. – działka o nr (...). W pozostałych zakresie podtrzymał dotychczasowy wniosek. Uczestniczka postępowania H. K. (1) w dalszym ciągu wnosiła natomiast o przyznanie jej działki oznaczonej nr (...).

Sąd ustalił, co następuje:

J. D. (3) (s. W. i K.) nabył własność nieruchomości położonych we wsi R., gm. J., oznaczonych nr (...), o łącznej powierzchni (...) ha na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 19 lutego 1970 roku w Państwowym Biurze Notarialnym w S.. W wyniku odnowienia operatu ewidencji gruntów wsi R. zmieniona została numeracja i powierzchnia działek, zaś działkom oznaczonym nr (...) odpowiadały działki oznaczone nr (...) o pow. (...) ha. Natomiast aktem własności ziemi z dnia 12 maja 1973 roku J. D. (1) nabył on własność nieruchomości oznaczonych nr (...) o łącznej powierzchni (...) ha. W wyniku odnowienia operatu ewidencji gruntów gminy K. nieruchomości powyższe oznaczone zostały nr (...), przy czym ich łączną powierzchnię określona na (...) ha (akta księgi wieczystej (...)).

Postanowieniem z dnia 17 maja 1980 roku (sygn. akt I Ns 253/80) Sąd Rejonowy w S. stwierdził, iż wchodzące w skład spadku po J. D. (3) gospodarstwo rolne nabyli żona F. D. w 1/4 części oraz dzieci: K. D., J. D. (2), J. D. (3) i E. D. – po 3/16 części. Umową przekazania gospodarstwa rolnego i darowizny zawartą w dniu 18 października 1990 roku w Państwowym Biurze Notarialnym Oddział w S. F. D., J. D. (3), K. D. oraz E. D. - działający przez opiekuna J. D. (4) – przekazali na rzecz J. D. (2) – do jego majątku osobistego - przysługującą im własność udziałów w gospodarstwie rolnym wchodzącym w skład spadku po J. D. (1) (akta księgi wieczystej (...)).

Na podstawie decyzji z dnia 1 grudnia 1995 roku w przedmiocie zatwierdzeni projektu podziału nieruchomości położone w K. działki oznaczone nr nr (...) zostały podzielone odpowiednio na działki oznaczone nr (...) oraz na (...). Natomiast umową sprzedaży z dnia 20 marca 1996 roku, rep. A (...), J. D. (2) zbył nieruchomości gruntowe położone w K., gm. J., oznaczone nr geodezyjnymi (...) (akta księgi wieczystej (...)).

Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2013 roku (sygn. akt I Ns 7295/13) Sąd Rejonowy w S. stwierdził, że spadek po J. D. (2) synu J. i F., zmarłym dnia 7 czerwca 2002 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w miejscowości G., na podstawie ustawy nabyło rodzeństwo K. D., J. D. (1) syn J., S. B. po 1/4 części każde z nich oraz zstępni rodzeństwa J. S. i A. K. (1) po 1/8 części każda z nich (k. 9).

Postanowieniem z dnia 22 maja 2014 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Ns 981/14 Sąd Rejonowy w S. stwierdził, że spadek po K. D. s. J. i F., zmarłym dnia 31 marca 2004 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w N., na podstawie ustawy nabyły córki E. K. c. K. i I., M. D. c. K. i I. oraz T. P. c. K. i I. po 1/3 części każda z nich (akta sprawy I Ns 981/14).

Postanowieniem z dnia 28 maja 2014 roku (sygn. akt II Ns 875/14) Sąd Rejonowy w B. stwierdził, że spadek po S. B., córce J. i F., zmarłej dnia 5 grudnia 2010 roku w B., ostatnio stale zamieszkałym w C., na podstawie ustawy nabyły jej dzieci H. K. (1), B. A., J. B. i K. W. – każdy z nich w 1/4 części (k. 205).

Sąd zważył, co następuje:

Z chwilą nabycia spadku przez kilku spadkobierców powstaje między nimi wspólność praw i obowiązków spadkowych, która utrzymuje się do chwili dokonania działu spadku. Zgodnie z art. 1035 k.c. w sytuacji gdy spadek przypada kilku spadkobiercom do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych.

Zgodnie z art. 684 k.p.c. w postępowaniu o dział spadku sąd ustala skład i wartość spadku ulegającego podziałowi, przy czym skład spadku ustala się według jego stanu z chwili otwarcia, natomiast wartość spadku według cen z chwili dokonywania działu.

W niniejszej sprawie zainteresowani zgodnie wskazywali, iż w skład spadku po J. D. (2) wchodzi gospodarstwo rolne składające się z nieruchomości gruntowych położonych w K., gm. J., oznaczonych nr geodezyjnymi: (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha, (...)o pow. (...)ha. Do tożsamyh wniosków prowadziła analiza dokumentów zgromadzonych w aktach księgi wieczystej o nr (...), które w sposób jednoznaczny wskazywały, iż prawo własności do powyższych nieruchomości spadkodawca uzyskał w drodze dziedziczenia ustawowego po swoim ojcu J. D. (3) oraz na podstawie zawartej w dniu 18 października 1990 roku umowy przekazania gospodarstwa rolnego i darowizny. Ustalając wartość nieruchomości nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...), nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł, nr (...)o pow. (...)ha na kwotę (...)zł Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji, rolnictwa i szacowania nieruchomości W. C.(k. 105 – 123). W ocenie Sądu sporządzona opinia stanowi wartościowy materiał dowodowy. Nie budzi ona wątpliwości co do jej wartości merytorycznej - jest jednoznaczna i rzetelna, a zawarte w niej wnioski zostały poparte analizą i stosownymi wyliczeniami. Wskazać jednocześnie należy, iż również uczestnicy postępowania nie sformułowali żadnych zarzutów, dotyczących treści opinii, co dodatkowo przekonuje o jej prawidłowości.

Natomiast odnosząc się do wskazanych we wniosku ruchomości Sąd zważył, iż skoro zainteresowani nie wnosili o ustalenie, że przedmioty te wchodzi w skład tego majątku spadkowego, a zarazem zgodnie wskazywali na zawarte porozumienie co do podziału ruchomości wchodzących w skład spadku, Sąd uznał, iż w powyższym zakresie przeprowadzony został umowny dział spadku na podstawie art. 1037 k.c..

Z uwagi na treść postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 3 grudnia 2013 roku (sygn. akt I Ns 7295/13) o stwierdzeniu nabycia spadku po J. D. (2) niewątpliwym było, iż w skład masy spadkowej po K. D. oraz po S. B. wchodziły udziały – w wysokości 1/4 części - w przedmiotach majątkowych należących do spadku po J. D. (2). Tym samym wartość całości masy spadkowej podlegającej podziałowi wynosiła (...)zł.

Materiał dowodowy w niniejszym postępowaniu nie pozwalał ustalić, aby zmarli posiadali inne składniki majątku. W przypadku ustalenia w późniejszym terminie, że w skład spadku wchodzi dalszy majątek, stronom przysługuje żądanie dokonania uzupełniającego działu spadku.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd ustalił skład majątku spadkowego po J. D. (2) oraz części spadku po K. D. i S. B. w sposób wskazany w pkt I i II sentencji postanowienia.

Następnie Sąd poczynił ustalenia w zakresie wysokości udziałów przysługujących zainteresowanym w nieruchomościach podlegających podziałowi. Analizy treści postanowień Sądu Rejonowego w S. z dnia 3 grudnia 2013 roku (sygn. akt I Ns 7295/13) w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po J. D. (2), Sądu Rejonowego w S. z dnia 22 maja 2014 roku (sygn. akt I Ns 981/14) w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po K. D. oraz Sądu Rejonowego w B. z dnia 28 maja 2014 roku (sygn. akt II Ns 875/14) w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po S. B. prowadzi do wniosku, iż udział w tychże przedmiotach przysługujący wnioskodawcy J. D. (5) wynosi 1/4, tj. o wartości 68 445 zł, uczestnikom postępowania A. K. (1) i J. S. po 1/8 tj. o wartości po 34 222,50 zł, uczestniczkom postępowania E. K., M. D. i T. P. po 1/12, tj. o wartości po 22 815 zł, zaś uczestnikom postępowania B. A., K. W., J. B. i H. K. (1) po 1/16, tj. o wartości po 17 111,25 zł.

Zgodnie z art. 688 k.p.c. do działu spadku odpowiednie zastosowanie mają przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, w tym odnoszące się do sposobów dokonania tego zniesienia. Kodeks cywilny (art. 211-212) oraz kodeks postępowania cywilnego (art. 621-625) przewiduje trzy sposoby zniesienia współwłasności, a mianowicie podział rzeczy wspólnej, przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli, sprzedaż rzeczy wspólnej, przy czym powyższe uszeregowanie wskazuje również na preferencje ustawodawcy w zakresie hierarchii zastosowania poszczególnych sposobów. Bez wątpienia jako sposób rekomendowany uznać należy podział rzeczy wspólnej (art. 211 k.c.), w dalszej kolejności przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli (art. 212 § 2 in principio k.c.), zaś sprzedaż rzeczy wspólnej stanowi ostateczność (art. 212 § 2 in fine k.c.). Stosownie zaś do art. 622 k.p.c. co do zasady pierwszeństwo ma dokonanie podziału w oparciu o zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności, jeżeli nie sprzeciwia się prawu, zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

W obliczu stanowisk wyrażonych przez uczestników, kierując się zasadami prawidłowej gospodarki, biorąc pod uwagę opinię biegłego z zakresu rolnictwa, geodezji, szacowania nieruchomości (k. 105 - 123) oraz całokształt ustalonych okoliczności sprawy, Sąd doszedł do przekonania, iż najpełniej warunki ustawowe podziału gospodarstwa rolnego oraz interesy wnioskodawcy i uczestników postępowania zapewni podział fizyczny przedmiotowego gospodarstwa.

Zainteresowani w toku postępowania nie doszli do porozumienia co do sposobu podziału gospodarstwa rolnego pomiędzy poszczególne osoby, jednakże w ostatecznych stanowiskach nie sprzeciwiali się przyznaniu nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym (...) na wyłączną własność wnioskodawcy J. D. (1), nieruchomości oznaczonych nr geodezyjnymi (...) - jako współwłasność z udziałami po 1/3 części - na rzecz E. K., M. D. i T. P., zaś nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym (...) - jako współwłasność w równych udziałach - B. A. oraz K. W.. Powyższe wnioski zainteresowanym Sąd uwzględnił w całości, mając na uwadze, iż nie sprzeciwiały się one prawu, zasadom współżycia społecznego, ani też nie naruszały w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

W dalszej kolejności rozstrzygnąć należało kwestię najbardziej sporną w toku niniejszego postępowania, a mianowicie przyznania własności nieruchomości oznaczonej nr (...) znajdującej się w kręgu zainteresowania zarówno A. K. (1), jak i H. K. (1). Wobec wyrażonych przez nie stanowisk nie było przy tym możliwe orzeczenie w tym zakresie w sposób zadawalający obie uczestniczki. Przychylając się do proponowanego przez A. K. (1) sposobu podziału Sąd w pierwszej kolejności zważył, iż korzystną, z uwagi na ograniczenie konieczności rozliczeń, jest sytuacja, w której każdy z zainteresowanych uzyskuje pewne elementy majątku uprzednio wchodzącego w skład majątku spadkowego - o wartości bliskiej wartości przysługującego mu udziału. W przypadku przyznania własności powyższej nieruchomości H. K. (1) otrzymałaby ona przedmiot, którego wartość prawie dwukrotnie przekraczałaby przysługujący jej udział. Łączyłyby się to zarazem z koniecznością dokonania dopłaty na poziomie około 15 000 zł, co w ocenie Sądu prawdopodobnie przewyższałoby jej możliwości finansowe. H. K. (1), stosownie do jej oświadczenia, jest emerytką, z ograniczonymi możliwościami zarobkowymi, utrzymuje się z niewielkiej emerytury (około 850 zł) i nie posiada żadnego majątku. Z tych też względów Sąd uznał, iż przyznać jej należy nieruchomość o wartości możliwie zbliżonej do przysługującego jej udziału, a więc nieruchomości najmniejszej wartości - oznaczonej nr geodezyjnym (...), której wartość przekracza przysługując jej udział wyłącznie o (...) zł.

Tym samym do podziału pomiędzy uczestników postępowania J. S. i J. B. pozostały nieruchomości oznaczone nr geodezyjnymi (...). Mając na uwadze, iż żaden z powyższych uczestników nie wyrażał w toku postępowania szczególnego zainteresowania żadną z powyższych nieruchomości, jak i nie sprzeciwiał się przyznania mu którejkolwiek z nich, Sąd uwzględnił w tym zakresie propozycję wnioskodawcy, przyznając na rzecz J. B. nieruchomość oznaczoną nr geodezyjnym (...) zaś na rzecz J. S. nieruchomość oznaczoną nr geodezyjnym (...). Sąd nie dostrzegł przy tym żadnych przeciwwskazań merytorycznych dla wskazanego rozwiązania, a powyższy sposób podziału jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Tym samym orzeczono jak w pkt III sentencji postanowienia.

Ustalony sposób działu spadku po J. D. (2) oraz częściowego działu spadku po K. D. i S. B. łączył się potrzebą dokonania dodatkowych rozliczeń pomiędzy zainteresowanymi. Stosownie do art. 212 § 1 i § 2 kc w zw. z art. 1035 k.c. jeżeli dział spadku następuje na mocy orzeczenia Sądu przez podział rzeczy lub też przyznanie jej jednemu ze spadkobierców, to jednocześnie nakładany jest obowiązek dopłaty celem wyrównania wartości przysługującego udziału, bądź też spłaty

pozostałych. Tak więc spadkobierca, któremu nie przyznano żadnego ze składników majątku spadkowego uprawniony jest z mocy ustawy do żądania spłaty stanowiącej równowartość całego swojego udziału lub jeżeli w ramach podziału przyznano część rzeczy nieodzwierciedlającą w pełni wartości udziału, to wartość tę należy wyrównać poprzez dopłaty pieniężne.

W niniejszej sprawie – w wyniku dokonanego sądowego działu spadku - przedmioty niepokrywające wartość przysługujących udziałów spadkowych otrzymali E. K., M. D. i T. P. (przy czym wartość otrzymanego przez nie prawa współwłasności nieruchomości była niższa od łącznej wartości przysługujących im udziałów o (...) zł), B. A. i K. W. (przy czym w ich przypadku różnica ta wyniosła (...) zł), A. K. (1) (z różnicą wartości w wysokości (...) zł) oraz J. S. (z niedoborem na poziomie (...)). Natomiast zainteresowani J. D. (3), J. B. oraz H. K. (1) otrzymali przedmioty, których wartość przekroczyła wartość przysługujących im udziałów odpowiednio o kwoty (...) zł, (...) oraz (...) zł. Z tego też względu Sąd tytułem dopłaty zasądził od J. D. (3) na rzecz E. K., M. D. i T. P. kwoty po (...) zł (łącznie kwotę (...) zł) oraz na rzecz B. A. i K. W. kwoty po (...) zł (łącznie (...)). Suma powyższych kwot odpowiada różnicy w wartości przedmiotów przyznanych wnioskodawcy, a wartością przysługującego mu udziału. Uzupełniając udział B. A. i K. W. Sąd - brakującą kwotę dopłaty w wysokości po (...) zł - zasądził na rzecz każdej z nich od H. K. (1). Zasądzona od H. K. (1) na rzecz A. K. (1) kwota stanowiła zaś pozostałą nadwyżkę wartości przyznanego H. K. (1) prawa własności w stosunku do przysługującego jej udziału. Należna A. K. (1) dopłata została uzupełniona kwotą zasądzoną na jej rzecz od J. B.. Zasądzona zaś od J. B. na rzecz J. S. kwota (...) zł wyczerpywała zaś dopłatę przysługującą tejsze uczestnicze postępowania, a po sumowaniu z kwotą przyznaną na rzecz A. K. (2) wyczerpywały nadwyżkę przyznanego mu prawa własności ponad należny mu udział.

Sąd zważył jednocześnie, iż stosownie do art. 212 § 3 k.c. w przypadku ustalenia dopłat, Sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. Odraczając termin dokonania rozliczeń z tytułu dopłat na okres 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia Sąd wziął pod uwagę w pierwszej kolejności realne możliwości finansowe zobowiązanych do zapłaty. Zauważyć bowiem należy, iż żadna z tych osób nie osiąga wysokich dochodów - wnioskodawca J. D. (1) na poziomie około 1000 złotych, H. K. (1) w wysokości 850 zł, zaś J. B. w wysokości około 2000 złotych. Wykonanie zobowiązania wynikającego z rozliczeń spadkowych łączyć się więc będzie z koniecznością zebrania odpowiednich środków finansowych – czy to poprzez poczynienie odpowiednich oszczędności i przeznaczenie na ten cel kwot dotychczas zebranych, czy to w drodze zaciągnięcia kredytu bankowego lub zawarcia umów pożyczek z bliskimi osobami. Sąd uwzględnił zarazem interes uprawnionych do dopłat uczestników postępowania, którzy winni jak najszybciej otrzymać należne im środki finansowe. Z tego też względu zastrzeżone zostały ustawowe odsetki na wypadek uchybienia terminowi płatności. W ocenie Sądu powyższe rozstrzygnięcie jest rozsądnym kompromisem pomiędzy potrzebami uprawnionego i możliwościami zobowiązanej.

Z uwagi na fakt, iż żaden z uczestników postępowania nie wnosił o rozliczenie pożytków, długów spadkowych, ani nakładów, w tym kosztów pogrzebów spadkodawców, Sąd nie orzekał w zakresie.

O kosztach sądowych Sąd rozstrzygnął zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia zgodnie z wysokością posiadanych udziałów w majątku spadkowym, wielkości te bowiem w ocenie Sądu odzwierciedlają stopień zainteresowania rozstrzygnięciem sprawy. Wydatki w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na kwotę 2044,88 złotych, przy czym w całości wyłacono je ze Skarbu Państwa i składały się na nie wydatki na poczet sporządzenia opinii biegłego. Wobec powyższego należało nakazać uiszczenie tytułem brakujących kwot na poczet wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w S. od J. D. (1) kwoty 511,20 zł (1/4 x 2044,88 zł), od A. K. (1) i J. S. kwot po 255,60 zł (1/8 x 2044,88 zł), od E. K., M. D. i T. P. po 170,40 zł (1/12 x 2044,88 zł), zaś od B. A., K. W., J. B. i H. K. (1) po 127,80 zł (1/16 x 2044,88 zł).

Pozostałe koszty związane ze swym udziałem w sprawie zainteresowani powinni ponieść we własnym zakresie (art. 520§ 1 k.p.c.).